

ויזרע יצחק

שנה י"א

<p>פרשת "מטות-מסעי" הפטרה: "שמעו דבר ה'" ב' אב תשע"ח</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 19:11</p>	<p>ת"א 19:28</p>	<p>חיפה 19:22</p>
			<p>י"ג 20:27</p>	<p>ת"ב 20:30</p>	<p>חיפה 20:31</p>
			<p>י"ד 21:03</p>	<p>ת"ג 21:01</p>	<p>חיפה 21:04</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"עבדיך נשאו את ראש אנשי המלוזמה אשר בידנו ולא נפקד מומנו איש" (במדבר לא' מט)

מתפעל רבינו בחיי ואומר שהיה זה פלא עצום ואירע להם כאן, במלחמת מדין, אחד הנסים מהגדולים שאירעו לעם ישראל. כי המדיינים היו עם רב, כחול אשר על שפת הים, ובני ישראל הרגו מהם רבים ושבו מהם אלפים ורבבות ובכל זאת מעיד הכתוב שלא חסר מעם ישראל בכל המלחמה הזאת אפילו אחד, שנאמר "ולא נפקד מומנו איש", והנס הגדול הזה משום שבני ישראל היו שלמים בזכויותיהם כדרשת חז"ל "ולא נפקד מומנו איש", לדבר עבירה.

"ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד עצום מאד" (במדבר לב' א)

לכאורה צריך היה הכתוב לומר "ומקנה רב ועצום מאד היה לבני ראובן ולבני גד", אך משלא נכתב כך, ולא עירב הכתוב את מקנה ראובן ומקנה גד, לומד ה"כלי יקר" שמדובר בשני דברים שונים שלבני ראובן היה מקנה רב בכמות, ואילו לבני גד היה מקנה עצום בכח, כדרך שנאמר: "ומקנהו פרץ בארץ" (איוב א' י). שהכוונה היא שהעזים שלו היו הורגים זאבים. כך היה גם לגבי גד שהיה לו מקנה עצום מאד בחיל ובכוח ולכן בחרו לשבת בספר ולא היה פחד האויבים לנגד עיניהם, ולא חששו פן יקחו הזאבים את מקניהם כי הם בטחו על כחם. ובזה ניתן ללמד קצת זכות עליהם במה שהקדימו את המקנה לטף כאשר אמרו "גדרות צאן נבנה למקנינו, וערים לטפינו", כי הם התכוונו לבנות אמרו תחילה גדרות צאן למקניהם בגבול סמוך לספר ואחר כך יבנו ערים לטפם בתוך הארץ וירוויחו בזה שהטף ישבו בטוחים יותר, שאם יבואו האויבים הם יבואו תחילה אל גדרות הצאן, הנמצאים בספר, ובינתיים הטף ימלט מהערים, והמקנה שבספר אינם יראים מהזאבים.

"והיצא מפיכם תעשו" (במדבר לב' כד)

אומר ה"אור החיים" הקדוש שמה שאומר כאן משה "והיוצא מפיכם תעשו" הוא תשובה למה שאמרו שבט גד ושבט ראובן שבכוונתם לבנות ערי מבצר כדי שישבו שם טפם והם יתעכבו בארץ ישראל עד שינחלו בני ישראל את נחלתם בארץ, וכוונת משה היא לומר שלולא היתה זאת הצעתכם להישאר עד שבני ישראל ינחלו את הארץ, כלומר ארבע עשרה שנה, אני לא הייתי דורש זאת מכם, ודי היה לדרוש מכם להישאר עם אחיכם עד אשר יכבשו את הארץ, כלומר שבע שנים בלבד, אך כעת, לאחר שאתם הצעתם להישאר עד הנחלת הארץ, לכן "היוצא מפיכם תעשו".

"ולוזני עיני עיני בן יוסף" (במדבר לב' לו)

מאין הגיע חצי שבט המנשה? הלוא כל המשא ומתן לרשת בעבר הירדן המזרחי היה מול שבט ראובן ושבט גד ולא הוזכר חצי שבט המנשה? מתרץ הרמב"ן שאכן, בתחילה לא באו שבט מנשה לפני משה, אך כאשר חילק משה את הארץ לשני השבטים, ראובן וגד, הוא ראה שהארץ היא גדולה יותר מהראוי להם ולכן שאל וביקש לדעת האם יש עוד מי שירצה להתנחל עמם, והיו משפחות משבט מנשה שרצו חלק בה, אולי משום שגם הם היו אנשי מקנהו, ומשה הסכים ונתן גם להם חלק ונחלה בעבר הירדן המזרחי.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

הרב אביחי ניסן רונצקי ז"ל בר חיה טו' ניסן

אהרון כהן בר מסעודה ז"ל נלב"ע ב' אדר **תנצב"ה** אברהם נחמיאס בר שמחה ז"ל נלב"ע ו' שבט

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג

נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"לא יזול דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (במדבר ל ג)

אומר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" שמי שאינו עושה את דבורו חולין, זוכה עושה תיקונים בכל היוצא מפיו, ומה שיגזור יתקיים שנאמר "צדיק מושל ביראת א-לקים" (שמואל ב כג ג), וכל זה בזכות שמירת ברית הלשון. ולכן הם נקראים "מטות", שיכולים להטות את מידותיו של הקב"ה ממידת הדין למידת הרחמים.

"אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל" (במדבר לא ד)

אומר רבינו יוסף חיים ב"עוד יוסף חיי" על פי הידוע שהשם הקדוש "יוה"ך". הרמוז בסופי התיבות: "כי מלאכיו יצוה לך" הוא שם שמסוגל לשמירה בדרך. ולכן נהגו המלווים את האדם לומר למי שהולך בדרך: "י'חיד ריבים ה'לכה כ'רבים". ומכוונים את ההלכה הזו בשם הקדוש "יוה"ך". ויש שם נוסף "כל"ך", שגם הוא מסוגל לשמירת הדרך. ורמוז הוא באות כ' של "כי" ובאותיות "לך" של "מלאכיו", וכמ"ש רבינו האריז"ל. ושני שמות אלו עולה מספרם קי"א, כמנין אותיות אל"ף. וזה מה שאמר הכתוב: "אלף למטה אלף למטה". רמוז למשה להמשיך לכל מטה, השפעה של שמירה משני השמות האלו שמספרם אל"ף. ועל ידי כך "לכל מטות ישראל" בין אם ראויים ובין אם אינם ראויים, "תשלחו לצבא" באין שטן ואין פגע רע.

"ויצו להם משה את אלעזר הכהן ואת יהושע בן נון" (במדבר לב כז)

מסביר ה"ספורנו" שמשה מצווה את אלעזר ויהושע שלא יתנו לבני גד ובני ראובן את ארץ סיחון ועוג אלא רק אחרי שישבו מכיבוש הארץ כמאמר הכתוב "ונכבשה הארץ" ואחר תשובו "והיתה הארץ הזאת לכם" ולא קודם לכן, והם לא קבלו את זה ואמרו "נחנו נעבור חלוצים ואתנו אחזת נחלתנו" שתהיה ברשותנו בעת שנעבור את הירדן.

"ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם" (במדבר לג ב)

לכאורה, אומר ה"נעם אלימלך" המלה "מוצאיהם" היא מיותרת ודי היה לכתוב "ויכתוב משה את מסעיהם", לא ברור מדוע נכתבו המסעות הללו ולמה נכתב בכל מסע "ויחנו", די היה לכתוב "ויסעו בני ישראל מרעמסס לסוכות" וכן בשאר המסעות. ומתוך שארבעים ושניים המסעות שנכתבו כאן מרמזים למ"ב העולמות. והנה יש עולם שהוא דין ויש עולם הוא רחמים ויש עולם שהוא משותף ברחמים, וכן כל עולם ועולם הוא מיוחד לעצמו, למצותו ולתיקונו, אך הבעיה היא שיש בני אדם שמקלקלים במעשיהם הרעים ופוגמים באחד העולמות ודבר זה נקרא בשם "מסעי" על דרך הכתוב: "ויסעו מהר ההר" (במדבר כא ד), והצדיק צריך לתקן את שקלקלו וזה נקרא בשם "חנייה" על דרך הכתוב: "ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט ב), לכן נאמר "ויסעו" ו"יחנו" שרצה לומר שהם "נסעו" מקדמונו של עולם קצת וקלקלו באיזה עולם, "ויחנו", פירושו שהצדיקים שהיו בנייהם תקנו את הקלקול כנ"ל. לכן את הפסוק "ויחנו ברתמה", פירש רש"י שהמקום נקרא רתמה על שם הלשון הרע של מרגלים, על שם גחלי רתמים. וזה מה שכתוב: "ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם", דהיינו מה שהצדיקים מוציאים בפיהם בכוחם הקדוש הם מתקנים בזה את המסעות כנ"ל: וזה מה שכתוב: "ויראו יושבי קצוות מאותותיך" (תהלים סה ט) כלומר "יושבי קצוות", שהכוונה היא לצדיקים, היושבים תמיד על שתי הקצוות, לתקן ולהמתיק את הדינים ולעורר את הרחמים, על דרך הכתוב "יעקב איש תם יושב אהלים" (בראשית כה כז), שפירושו שני אהלים, דהיינו "דין" ו"רחמים". ומה שכתוב "ויחנו" בא לרמוז בזה שהצדיקים תקנו את כל מה שקלקלו, ולפעמים היו ממתקים הדינים שנתעוררו על ידי המעשה הלא טוב, ולפעמים היו מעוררים רחמים על כל עולם.

"ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה'" (במדבר לג ב)

אומר רבי אשר מרימנוב על הפסוק: "אשרי תמימי דרך" (תהלים קיט א), אשרי אלה שנשארים בתמימותם גם כשהם בדרך, כי על פי רוב כאשר אנשים יוצאים לדרך הם מאבדים הרבה סגולות ומידות טובות. ההתנהגות בדרך היא לא כמו בבית, בסביבת מכרים ומקורבים. וזוהי הרבותא של עם ישראל, "ויסעו ויחנו", שנסיעותיהם ומוצאיהם של בני ישראל היו "על פי ה'" ולא השתנו לרעה במשך כל שנות נדודיהם במדבר.

"וישב שם עד מות הכהן הגדול ואזורי מות הכהן הגדול ישוב הרצון אל ארץ אוזותו" (במדבר לה כז)

לא ברור הקשר בין רוצח בשגגה למותו של הכהן הגדול? מתוך רבינו החיד"א ב"דבש לפי" שנשמת הכהן הגדול מלקטת עמה במותה את כל אותם הנשמות שהולכות ערטילאיות, ואז עולה עם נשמת הכהן הגדול גם נשמתו של הנרצח, ולכן, אחר שהנרצח הולך אל המנוחה אז גם הרוצח ישוב אל נחלתו, וכן היו נוהגים הכנענים שבארץ ישראל שהיו מכניסים את מתייהם בארונות במערות עד מות גדול הדור, ואז היו מוליכים כולם את מתייהם לקבורה באותו יום, כי על ידי נשמת אותו הגדול ינחו על משכבם על מנוחתם כל השאר. והנה באותו יום שעברו המרגלים מת איוב שהיה גדול הדור והוציאו את ארוניתיהם, לכן חשבו המרגלים שהארץ היא אוכלת יושביה.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-30:20

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315